

ἡλιθιόω, μέλ. *-ώσω*, καθιστώ κάποιον ηλίθιο, διαταράσσω νοητικά, τρελαίνω κάποιον, σε Αισχύλ.

ἡλικία, Ἰων. *-ίη*, Δωρ. **άλικία**, **ἡ (ἡλιξ)**, **I. 1.** ο χρόνος της ζωής, η ηλικία, Λατ. *aetas*, σε Ομήρ. Ἰλ.· η αιτ. χρησιμ. *απόλ.*, σε ηλικία, κατά την ηλικία, *νέοςἡλικίην*, σε Ηρόδ.· ομοίως στη δοτ., *ἡλικία ἔτι τότε ὦν νέος*, σε Θουκ.· *πόρρω τῆς ἡλικίας ὦν*, προχωρημένος σε ηλικία, σε Πλάτ. **2.** συνήθως, όπως το *ἡβη*, το άνθος ή η ακμή της ηλικίας, από τα 17 έως τα 45 έτη, η ανδρική ηλικία· *ἐν ἀλικία πρώτα*, σε Πίνδ.· *ἐν ἀλικία εἶναι*, βρίσκομαι σε ηλικία, σε Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως, *ἡλικίαν ἔχειν*, *εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν*, στον ίδ.· *ἡλικίαν ἔχειν*, με απαρέμφ., είμαι στην κατάλληλη ηλικία για να κάνω κάτι, σε Ηρόδ.· *οἱ ἐν ἡλικία*, άνδρες σε στρατεύσιμη ηλικία, σε Θουκ. **3.** η νεανική ορμή, το νεανικό πάθος· *ἡλικίη καὶ θυμῷ ἐπιτρέπειν*, σε Ηρόδ. **II.** ως ταυτόσημο του περιληπτικού ουσιαστικού *οἱ ἡλικες*, αυτοί που βρίσκονται στην ίδια ηλικία, ομήλικοι, συνομήλικοι, σε Ομήρ. Ἰλ., Θουκ. **III. 1.** χρόνος, εποχή· *ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λαΐιον*, κατά τους χρόνους του Λαΐου, σε Ηρόδ. **2.** γενιά, χρονική περίοδος, Λατ. *saeculum*, σε Δημ. κ.λπ. **IV.** λέγεται για το σώμα, ανάστημα, μέγεθος, ως ένδειξη ηλικίας, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ἡλικιώτης, **-ου, ὁ**, αυτός που βρίσκεται στην ίδια ηλικία, ομήλικος, συνομήλικος, Λατ. *aequalis*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· θηλ. *ἡλικιωτις*, *-ιδος*, σε Λουκ.· *ἡλικιωτις ἱστορία*, η σύγχρονη ιστορία, σε Πλούτ.

ἡλικός[ι], **-η, -ον, 1.** τόσο μεγάλος όσος, οπόσος, Λατ. *quantus*, σε Αριστοφ., Δημ. **2.** λέγεται για την ηλικία, τόσο μεγάλος, τόσο ηλικιωμένος, σε Αριστοφ. κ.λπ. **3.** σε εκφράσεις θαυμασμού, *θαυμάσια ἡλικά*, κατά θαυμαστό, απίθανο, έκτακτο τρόπο, μεγάλα, όπως στο Λατ. *mirum quantum*, σε Δημ.

ἡλιξ, Δωρ. **ἄλιξ**, **-ικος, ὁ, ἡ, 1.** αυτός που βρίσκεται στην ίδια ηλικία, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.· με γεν., στην ίδια ηλικία με..., σε Αισχύλ. **2.** ως ουσ., ομήλικος, συνομήλικος, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.

ἡλιό-βλητος, **-ον**, = *ἡλιόβολος*, ηλιοκαμμένος, αποξηραμένος από τον ήλιο, σε Ευρ.

ἡλιο-ειδής, **-ές (εἶδος)**, όμοιος με τον ήλιο, λαμπρός και ακτινοβόλος, σε Πλάτ.

ἡλιό-καυστος, **-ον (καίω)**, = *ἡλιοκαής*, ηλιοκαμένος, σε Θεόκρ.

ἡλιο-μᾶνης, **-ές (μαίνομαι)**, αυτός που λατρεύει με μανία τον ήλιο, σε Αριστοφ.

ἡλιόομαι, Παθ., ζω εκτεθειμένος στον ήλιο, σε Πλάτ.· *τὸ ἡλιούμενον*, ηλιόλουστη περιοχή, μέρος ευήλιο, σε Ξεν.

ἡλιος, ὁ, Δωρ. **ἄλιος**, Επικ. **ἡέλιος**, Δωρ. **ἄέλιος, I. 1.** ο ήλιος, Λατ. *sol*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὄρᾶν φάος ἡέλιοιο*, είμαι ζωντανός, ζω, σε Ομήρ. Ἰλ.· ο ήλιος παρέσχε τον αρχαιότατο τρόπο προσδιορισμού των σημείων του ορίζοντα· *πρὸς ἠῶ τ' ἡέλιόν τε*, προς ανατολάς, αντίθ. προς το *πρὸς ζόφον*, σε Όμηρ.· *πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς*, αντίθ. προς το *πρὸς ἐσπέρην*, σε Ηρόδ. **2.** ημέρα, όπως το Λατ. *sol*, σε Πίνδ., Ευρ.· στον πληθ., θερμές ηλιόλουστες ημέρες, όπως το Λατ. *soles*, σε Θουκ. **II.** ως κύριο όνομα, *Ἥλιος*, ο θεός Ἥλιος, σε Όμηρ.· στους μεταγεν. ποιητές, ο Απόλλωνας, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ἡλιο-στερής, **-ές (στερέω)**, αυτός που αποστερεί τον ήλιο, που προστατεύει από τον ήλιο, δηλ. αυτός που σκιάζει, επίθ. του θεσσαλικού καπέλου, σε Σοφ.

ἡλιο-στιβής, **-ές (στείβω)**, αυτός τον οποίο διαπερνά και φωτίζει ο ήλιος, σε Αισχύλ.

ἡλιόω, χρησιμ. μόνο στην Παθ. και στον τύπο *ἡλιόομαι*, βλ. ανωτ.

ήλιτο-εργός, -όν (ήλιτον, έργον), αυτός που αποτυγχάνει στην επίτευξη του έργου του, αυτός που δεν κατορθώνει το στόχο του, σε Ανθ.

ήλιτό-μηνος, -ον (ήλιτον, μήν), αυτός που χάνει το σωστό μήνα, δηλ. ο γεννημένος πρόωρα, σε Ομήρ. Ιλ.

ήλιτον, αόρ. β' του *άλιταίνω*.

ήλιότης, -ου, ό, θηλ. **-ιώτις, -ιδος** (ήλιος), αυτός που ανήκει στον ήλιο, Επικ. *ήελιωτις αίγγλη*, σε Ανθ.· *οί ήλιώται*, οι κάτοικοι του Ήλιου, σε Λουκ.

ήλκησα, αόρ. α' του *έλκέω*.

ήλκωσα, αόρ. α'. του *έλκόω*.

ήλλάγη[ν]α, -άχθην, Παθ. Αόρ. β' και α' του *άλλάσσω*.

ήλλαγμαί, Παθ. παρακ. του *άλλάσσω*· *ήλλακτο*, γ' ενικ. υπερσ.

ήλλοίωμαί, Παθ. παρακ. του *άλλοιάω*.

ήλος, Δωρ. **άλος, ό**, **1.** το καρφί· στον Όμηρ. χρησιμ. μόνο σαν διακοσμητικό στολίδι, καρφί πλατυκέφαλο. **2.** μετά τον Όμηρ., καρφί που χρησιμοποιείται για σύνδεση, ένωση με..., σε Πίνδ., Ξεν. κ.λπ.

ήλός, υποτιθέμενη ονομ. της κλητ. *ήλέ*, βλ. [ήλεός](#).

ήλπετο, γ' ενικ. παρατ. του *έλπομαι*.

ήλπιστα, αόρ. α' του *έλπίζω*.

ήλύγη[ν]α, ή, σκιά, ίσκιος, σκότος· μεταφορ., *δίκης ήλύγη*, οι περιπλοκές μιας δίκης, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

ήλυθον, Επικ. αόρ. β' του *έρχομαι*.

ήλυξα, αόρ. α' του *άλύσκω*.

Ήλύσιονπεδίον, τό, τα Ηλύσια πεδία, Λατ. Elysium, σε Ομήρ. Οδ.· στον πλθ., σε Ανθ. Ο Όμηρ. θεωρεί πως βρίσκονται στο δυτικό άκρο της γης, κοντά στον Ωκεανό· τα Ηλύσια του Ησιόδου βρίσκονται στις *μακάρων νήσους*.

Ήλύσιος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στα Ηλύσια πεδία, σε Ανθ.

ήλυσις, -εως, ή, = *έλευσις*, οδός, πορεία, σε Ευρ.

ήλφον, αόρ. β' του *άλφαινώ*.

ήλώμην, παρατ. του *άλάομαι*.

ήλων, Ιων. αντί *έάλων*, αόρ. β' του *άλίσκομαι*.

ήμα, τό (ήμηι), αυτό που ρίπτεται, βέλος, ακόντιο, σε Ομήρ. Ιλ.

ήμαθόεις, -εσσα, -εν, Επικ. αντί *άμ-* (*άμαθος*), ο αμμόδης, σε Όμηρ.

ήμαι, ήσαι, ήσται, ήμεθα, ήστε, ήνται, Επικ. *είται* και *έάται*· προστ. *ήσο*,

ήσθω, απαρέμφ. *ήσθαι*, μτχ. *ήμενος*, παρατ. *ήμην, ήσο, ήστο*, δυϊκ. *ήσθην*,

πλθ. *ήμεθα*, ποιητ. *ήμεσθα, ήσθε, ήντο*, Επικ. *είατο* και *έατο*· είμαι καθισμένος, κάθομαι, σε Όμηρ. κ.λπ.· *στέκομαι ακίνητος, κάθομαι ήσυχος*, σε

Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *λέγεται για στράτευμα, στρατοπεδεύω*, στο ίδ.· *επίσης, χρησιμοποιείται για κατάσκοπο, παραμονεύω, παραφυλάω*, στο ίδ.· *μεταγεν., λέγεται για τοποθεσίες, πράγματα* (ναούς κ.λπ.), *βρίσκομαι, είμαι*

τοποθετημένος, σε Ηρόδ.· *ήμένω έν χώρω* = *είαμενη*, σε χαμηλό, βαθουλωτό, κοίλο τόπο, σε Θεόκρ.· *σπανίως, με αιτ., σέλμα ήσθαι*, που κάθονται σε πάγκο,

σε Αισχύλ.· *ήσθαι Σιμόεντος κοίτας*, σε Ευρ.

ήμαρ, -ατος, Δωρ. **άμαρ, τό**, ποιητ. αντί *ήμέρα*, **1.** ημέρα, σε Όμηρ.· *νύκτας τε και ήμαρ*, νύκτα και ημέρα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήμαρ*, στο διάστημα της ημέρας, σε Ησιόδ.· *μέσον ήμαρ*, μεσημέρι, σε Ομήρ. Ιλ.· *δείελον ήμαρ*, απόγευμα,

δειλινό, σε Ομήρ. Οδ. **2.** στον Όμηρ., με επίρρ., λέγεται για να περιγράψει μια κατάσταση ή διάφορες συνθήκες· *αΐσιμον, όλέθριον, μόρσιμον, νηλεές ήμαρ*,

ημέρα της μοίρας, του θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.· *έλεύθερον, δούλιον, άναγκαϊον ήμαρ*, η ημέρα της ελευθερίας, της δουλείας, στο ίδ.· *νόστιμον ήμαρ*, κ.λπ. **3.**

χρησιμοποιείται για τις εποχές του έτους, ἥματ' ὄπωρινῶ, ἥματι χειμερίῳ, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** με πρόθ., ἐπ' ἥματι, μέρα με τη μέρα, καθημερινά, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, μέσα σε μία μέρα, για μία μέρα, σε Ομήρ.· ομοίως, ἐπ' ἡμαρ, στο χρονικό διάστημα της ημέρας, στη διάρκεια της ημέρας, σε Σοφ.· για μία μέρα, σε Ευρ.· κατ' ἡμαρ, μέρα με τη μέρα, καθημερινά, Λατ. quotidie, σε Σοφ.· κατ' ἡμαρ ἀεί, στον ίδ.· αλλά κατ' ἡμαρ, επίσης, κατ' αυτήν την ίδια την ημέρα, σήμερα, Λατ. hodie, στον ίδ.· παρ' ἡμαρ, μέρα παρά μέρα, σε Πίνδ., Σοφ.

ἡμαρτημένως, επιρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του ἁμαρτάνω, εσφαλμένα, λανθασμένα, σε Πλάτ.

ἡμαρτον, αόρ. β' του ἁμαρτάνω.

ἡμάτιος[ᾶ], -α, -ον (ἡμαρ), **I.** ποιητ. αντί ἡμερήσιος, αυτός που συμβαίνει μέσα στο χρονικό διάστημα της ημέρας, σε Ομήρ. Οδ. **II.** μέρα με τη μέρα, καθημερινά, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡμβλωκα, παρακ. του ἀμβλίσκω.

ἡμβροτον, Επικ. αντί ἡμαρτον, αόρ. β' του ἁμαρτάνω.

ἡμεδᾶπός, -ή, -όν (ἡμεῖς), αυτός που κατάγεται από τη δική μας περιοχή ή χώρα, αυτός που έχει κοινή καταγωγή με εμάς, ο ιθαγενής, ο ντόπιος, Λατ. nostras, σε Αριστοφ.

ἡμεῖς, ἡμᾶς, ονομ. και αιτ. πληθ. του ἐγώ.

ἡμελημένως, επιρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του ἀμελέω, αμελώς, αφρόντιστα, μη επιμελημένα, απρόσεκτα· ἡμελημένως ἔχειν, σε Ξεν.

ἡμελλον, παρατ. του μέλλω.

ἡ-μέν, Επικ. σύνδ., αντίστοιχος προς το ἡ-δέ, κατά το πλείστον συμπλεκτικός, όπως το καί..., καί..., Λατ. et..., et..., αλλά μερικές φορές και διαζευκτικός, όπως το Λατ. vel..., vel..., σε Όμηρ.

ἡμεν, α' πληθ. παρατ. του εἰμί (Λατ. sum).

ἡμεν, α' πληθ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἡμέρα, Ιων. **ἡμέρη**, Δωρ. **ἀμέρα, ἡ, I. 1.** ημέρα, σε Όμηρ. κ.λπ.· φράσεις που σημαίνουν το χάραμα, το ξημέρωμα· ἅμα ἡμέρα ή ἅμα τῇ ἡμέρα, σε Ξεν.· ἡμέρα διαλάμπει ή ἐκλάμπει, σε Αριστοφ.· ἡμέρα ὑποφαίνεται, σε Ξεν.· γίνεται ή ἐστὶ πρὸς ἡμέραν, στον ίδ. **2.** σε ορισμένες περιπτώσεις μαζί με ἐπίθ. για να περιγράψει περίοδο χρόνου ή της ζωής· ἐπίπνοος ἡμέρα, ζωή γεμάτη αθλιότητα, σε Σοφ.· λυπρὰν ἄγειν ἡμέραν, σε Ευρ.· αἱ μακρὰὶ ἡμέραι, η διάρκεια των ημερών, σε Σοφ.· νέα ἡμέρα, η νεότητα, τα νιάτα, σε Ευρ. **3.** ποιητ. αντί του χρόνου· ἡμέρα κλίνει τε κἀνάγει πάλιν ἅπαντα τὰνθρώπεια, σε Σοφ. **II.** απόλ. χρήσεις· **1.** στη γεν., τριῶν ἡμερέων, μέσα σε διάστημα τριών ημερών, σε Ηρόδ.· ἡμερῶν ὀλίγων, μέσα σε λίγες ημέρες, σε Θουκ.· επίσης, ἡμέρας, σε καιρό ημέρας, σε Πλάτ.· δις τῆς ἡμέρης ἐκάστης, δύο φορές κάθε μέρα, σε Ηρόδ. **2.** στη δοτ., τῆδε τῇ ἡμέρα, σε αυτή την ημέρα, σε Σοφ.· ομοίως, τῆδ' ἐν ἡμέρα, στον ίδ. **3.** στην αιτ., πᾶσαν ἡμέραν, ὅλη την ημέρα, σε Ηρόδ.· τρίτην ἡμέραν ἦκων, τρεις ημέρες μετά την άφιξη κάποιου, σε Θουκ.· τὰς ἡμέρας, στη διάρκεια της ημέρας, σε Ξεν. **III.** με πρόθ., ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, κάθε μέρα, σε Ηρόδ.· δι' ἡμέρης, σε Αττ. -ρας, κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ημέρας, στον ίδ.· διὰ τρίτης ἡμέρας, κάθε τρίτη μέρα, Λατ. tertio quoque die, στον ίδ.· δι' ἡμερῶν πολλῶν, στο μεσοδιάστημα πολλών ημερών, σε Θουκ.· ἐξῆμέρας, στο διάστημα της ημέρας, σε Σοφ.· ἐφ' ἡμέραν, επαρκής για την ημέρα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ἀλλά τοῦφ' ἡμέραν, μέρα με τη μέρα, από μέρα σε μέρα, σε Ευρ.· καθ' ἡμέραν, με τη μέρα, στο διάστημα της ημέρας, σε Αισχύλ.· ἀλλά με κοινή σημασία· μέρα με τη μέρα, καθημερινά,

σε Σοφ. κ.λπ.· τὸ καθ' ἡμέραν, ἀπόλ., κάθε μέρα, σε Αριστοφ. κ.λπ.· μεθ' ἡμέραν, το μεσημέρι, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ἡμερεῦω, μέλ. -σω (ἡμέρα), **1.** διέρχομαι την ημέρα, περνῶ την ημέρα, σε Ξεν. κ.λπ.· ἀπόλ., οδοιπορῶ καθόλη τη διάρκεια της ημέρας, σε Αισχύλ. **2.** διέρχομαι τις ημέρες μου, ζω, σε Σοφ.

ἡμερήσιος, Δωρ. **ἄμερ-, -α, -ον** (ἡμέρα), **I.** ο προορισμένος για την ίδια ημέρα, αυτός που υπάρχει μέσα στην ίδια μέρα· ἡμερήσιον φάος, φως ὅπως εκείνο της ημέρας, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που διαρκεί μία ημέρα· ἡμερησία ὁδός, ταξίδι διάρκειας μίας ημέρας, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.

ἡμερία (ενν. ὥρα), ἡ, = ἡμέρα, σε Σοφ.

ἡμερινός, -ῆ, -όν (ἡμέρα), αυτός που ανήκει στην ημέρα, σε Πλάτ.· ἄγγελος ἡμερινός, αγγελιαφόρος της ημέρας, σε Ξεν.

ἡμέριος, Δωρ. **ἄμ-, -ον** (ἡμέρα), αυτός που διαρκεί μόνο για μία ημέρα, σε Σοφ., Ευρ.

ἡμερίς, -ίδος, θηλ. του ἡμερος· ως ουσ., ἡμερίς (ενν. ἄμπελος), ἡ, το εξημερωμένο (καλλιεργημένο) αμπέλι, αντίθ. προς το ἀγριάς, σε Ομήρ. Οδ.· ωστόσο, διακρίνεται σε σχέση το ἄμπελις του Αριστοφ.

ἡμεροδρομέω, είμαι ημεροδρόμος, σε Λουκ.

ἡμεροδρόμος, ὁ (δραμεῖν), ως ουσ., ταχυδρόμος, αγγελιαφόρος, σε Ηρόδ.

ἡμερό-κοιτος, Δωρ. **ἄμερ-, -ον**, αυτός που κοιμάται κατά τη διάρκεια της ημέρας, χαρακτηρισμός του κλέφτη, σε Ησίοδ., Ευρ.

ἡμερο-λεγδόν (λέγω), επίρρ., μέσω της αρίθμησης των ημερών, με το μέτρημα των ημερών, σε Αισχύλ.

ἡμερο-λογέω (λέγω), αριθμῶ κατά ημέρες, σε Ηρόδ.

ἡμερο-λόγιον, τό (λέγω), το βιβλίο στο οποίο αναγράφονται οι ημέρες, καταγράφεται η κάθε ημέρα ξεχωριστά, το ημερολόγιο, σε Πλούτ.

ἡμερος, Δωρ. **ἄμ-, -ον** και **-α, -ον**, **1.** ἡμερος, τιθασευμένος, εξημερωμένος, Λατ. mansuetus· λέγεται για τα ζῶα, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ.· ομοίως, τὰ ἡμερα μόνο, σε Ξεν. **2.** λέγεται για φυτά και δέντρα, καλλιεργημένος, Λατ. sativus, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **3.** λέγεται για ανθρώπους, ἡμερος, πράος, εξευγενισμένος, πολιτισμένος, στον ίδ., σε Δημ.· με παρόμοια σημασία λέγεται για το λιοντάρι, σε Αισχύλ.

ἡμερο-σκόπος, ὁ, αυτός που φρουρεῖ κατά τη διάρκεια της ημέρας, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· ως ουσ., ημεροφύλακας, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

ἡμερότης, -ητος, ἡ (ἡμερος), εξημέρωμα, ημερότητα· καλλιέργεια του εδάφους· λέγεται για ανθρώπους, πραότητα, ευγένεια, αγαθότητα, σε Πλάτ.

ἡμερό-φαντος, -ον (φαίνομαι), αυτός που εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της ημέρας, σε Αισχύλ.

ἡμερο-φύλαξι[ῶ], -ἄκος, ὁ= ἡμεροσκόπος, σε Ξεν.

ἡμερόω, μέλ. -ώσω (ἡμερος), **1.** εξημερώνω, τιθασεύω, για άγρια θηρία, σε Πλάτ. **2.** λέγεται επίσης για χώρες, τις καθαρίζω (τις καθιστώ ασφαλείς) από τους ληστές και τα άγρια ζῶα, ὅπως ἔκαναν ο Ηρακλής και ο Θησέας, σε Πίνδ., Αισχύλ.· επίσης, εξημερώνω μέσω κατάκτησης, υποτάσσω, σε Ηρόδ. **3.** χρησιμοποιείται και για ανθρώπους, εξευγενίζω, εκπολιτίζω, εξευμενίζω, μεταδίδω πολιτισμό, σε Πλάτ.

ἡμέρωσις, -εως, ἡ, εξημέρωση, καλλιέργεια, εκπολιτισμός, σε Πλούτ.

ἡμες, Δωρ. αντί εἶναι, απαρέμφ. του εἰμί (Λατ. sum).

ἡμέτερος, Δωρ. **ἄμετ-, -α, -ον** (ἡμεῖς), **I.** ο δικός μας, Λατ. noster, σε Όμηρ. κ.λπ.· εἰς ἡμέτερον (ενν. δῶμα), σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, ἡμέτερόνδε, στο ίδ.· ἡ

ήμετέρα (ενν. χώρα), σε Θουκ.· τὰ ἡμέτερα φρονεῖν, συμμερίζεται τη δική μας θέση, σε Ξεν. **II.** μερικές φορές αντί ἐμός, σε Ομήρ. Οδ.

ἡμέων, Ιων. αντί ἡμῶν, γεν. πληθ. του ἐγώ.

ἡμην, παρατ. του ἡμαι.

ἡμησα, αόρ. α΄ του ἀμάω.

ἡμί, λέγω, Λατ. inquam· χρησιμοποιείται για να επαναλάβει κάτι με ἔμφαση· παῖ ἡμί, παῖ, παιδί, λέω, παιδί! σε Αριστοφ.· παρατ. ἦν, γ΄ ενικ. ἦ· ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέη κόπη σχέθε χεῖρα, εἶπε, και κράτησε το χέρι του..., σε Ομήρ. Ιλ.· στην Αττ., ἦν δ' ἐγώ, εἶπα ἐγώ, σε Πλάτ.· ἦ δ' ὄς, εἶπε αυτός, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ἡμί-, αχώριστο μόριο, πρώτο συνθετικό που σημαίνει «μισός», Λατ. semi-.

ἡμι-άνθρωπος, ὁ, αυτός που είναι κατά το ἡμισυ άνθρωπος, σε Λουκ.

ἡμι-βρώς, -ῶτος, ὁ, ἡ = το επόμε., σε Ανθ.

ἡμί-βρωτος, μισοφαγωμένος, σε Ξεν.

ἡμι-γένειος, -ον (γένειον), αυτός που δεν έχει ακόμα καλύψει ολόκληρο το πρόσωπό του με γένεια (λέγεται για τον νεαρό), σε Θεόκρ.

ἡμί-γυμνος, -ον, μισοντυμένος, ημίγυμνος, σε Λουκ.· ομοίως, ἡμιγύνοιος, -ον, σε Σουΐδ.· ἡμίγυνος, -ον, σε Συνέσ.

ἡμι-δαής, -ές (δαίω), **I.** μισοκαμένος, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** (δατέομαι), μισοκομμένος, κατά το ἡμισυ διαιρεμένος, σε Ανθ.

ἡμι-δάρεικόν, τό, ο μισός δαρεικός, σε Ξεν.

ἡμι-δεής, -ές (δέω), ελλιπής κατά το ἡμισυ, ο μισογεμάτος, σε Ξεν., Ανθ.

ἡμι-δουλος, -ον, ημιελεύθερος, κατά το ἡμισυ δούλος, σε Ευρ.

ἡμι-έκτεον, τό = το επόμε., σε Αριστοφ.

ἡμί-εκτον, τό, μισός ἐκτεύς, δηλ. το 1/12 του μεδίμνου, σε Δημ.

ἡμι-έλλην, -ηνος, ὁ, ἡ, κατά το ἡμισυ Ἑλληνας, σε Λουκ.

ἡμι-εργής, -ές (*ἔργω), μισοτελειωμένος, μισοφτιαγμένος, ημιτελής, σε Λουκ.

ἡμί-εργος, -ον = το προηγ., σε Ηρόδ.

ἡμί-εφθος, -ον (ἔψω), μισοβρασμένος, μισομαγειρεμένος, σε Λουκ.

ἡμι-θάλής, -ές (θάλλω), μισοπράσινος, σε Ανθ.

ἡμι-θάνής, -ές (θνήσκω), μισοπεθαμένος, σε Ανθ.

ἡμίθεος, Δωρ. ἀμίθεος, ὁ, ο ημίθεος, ο κατά το ἡμισυ θεός, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ἡμι-θνής, -ῆτος, ὁ, ἡ = ἡμιθανής, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

ἡμί-θραυστος, -ον (θραύω), μισοσπασμένος, σε Ευρ., Ανθ.

ἡμι-κλήριον, τό (κλήρος), το ἡμισυ της κληρονομιάς, η μισή κληρονομιά, σε Δημ.

ἡμίκυκλον, τό (κύκλος), ημικύκλιο, το μπροστινό μέρος των καθισμάτων στο θέατρο, σε Πλούτ.

ἡμί-λευκος, -ον, λευκός κατά το ἡμισυ, σε Λουκ.

ἡμι-μᾶνής, -ές (μαίνομαι), μισότρελος, σε Αισχίν., Λουκ.

ἡμι-μάραντος, -ον (μαραίνω), μισομαραμένος, σε Λουκ.

ἡμι-μέδιμνον, τό, μισός μέδιμνος, σε Δημ.

ἡμι-μεθής, -ές (μέθη), μισομεθυσμένος, σε Ανθ.

ἡμι-μναῖον, τό, μισή μνα, σε Ξεν. κ.λπ.

ἡμι-μόχθηρος, -ον, μισόκακος, ο κατά το ἡμισυ μοχθηρός, σε Πλάτ.

ἡμί-ξηρος, -ον, ο κατά το ἡμισυ ξηρός, σε Ανθ.

ἡμι-όλιος, -α, -ον, Δωρ. ἀμιόλιος, -ον (ὄλος), **I.** αυτός που περιέχει το ολόκληρο και άλλο μισό από αυτό, Λατ. sesquialter, σε Πλάτ.· με γεν., τὰς περόνας ἡμιολίας... τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, μεγαλύτερες κατά το μισό

του ολόκληρου, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** *ήμιολία ναῦς*, πλοίο με μία ολόκληρη και άλλη μισή σειρά από κουπιά, σε Θεόφρ.

ήμιόνειος, -α, -ον (ήμίονος), αυτός που αναφέρεται ή ανήκει στο μουλάρι· *άμαξα ήμιόνειος*, άμαξα την οποία τραβούν μουλάρια, σε Όμηρ.

ήμιονικός, -ή, -όν = ήμίονειος, σε Ξεν.

ήμί-ονος, ό, ή, I. 1. γαϊδούρι κατά το ήμισυ, μισό γαϊδούρι δηλ. μουλάρι, σε Όμηρ. κ.λπ.· παροιμ., *έπεάν ήμίονοι τέκωσι*, δηλ. ποτέ, σε Ηρόδ. **2.** το *ήμίονος άγροτέρα*, σε Ομήρ. Ιλ.

B. 851 είναι πιθανόν το αγριο-μούλαρο. **II.** ως επίθ., *βρέφος ήμίονον*, το νεογνό της φοράδας, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήμίονος βασιλεύς*, ένα βασιλικό μουλάρι, μισό Μηδικό μισό Περσικό, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

ήμί-οπτος, -ον, μισοψημένος, σε Λουκ.

ήμι-πέλεκκον (διπλό κ, χάριν του μέτρου), **τό (πέλεκυς)**, μισό τσεκούρι, μισός πέλεκυς, δηλ. το τσεκούρι που έχει μία κόψη, ο μονόστομος πέλεκυς, σε Ομήρ. Ιλ.

ήμι-πεπτος, -ον (πέσσω), μισομαγειρεμένος, μισοψημένος, σε Πλούτ.

ήμι-πλεθρον, τό, μισό πλέθρο, σε Ηρόδ., Ξεν.

ήμι-πλίνθιον, τό (πλίνθος), μισή πλίνθος, το ένα τούβλο δύο από τα οποία σχημάτιζαν μία πλίνθο, σε Ηρόδ.

ήμι-πνοος, -ον (πνέω), μισοπεθαμένος, αυτός που πνέει, ζει με μισή αναπνοή, σε Βατραχομ.

ήμι-πόνηρος, -ον, μισόκακος, πονηρός κατά το ήμισυ, σε Αριστ.

ήμι-πύρωτος, -ον (πῦρόω), μισοκαμένος, σε Ανθ.

ήμίσεια, ή, ήμίσειον, τό, βλ. **ήμισυς**.

ήμι-σπαστος, -ον (σπάω), ο κατά το ήμισυ αφανισμένος, κατεστραμμένος, σε Ανθ.

ήμι-στράτιώτης, -ου, ό, ο κατά το ήμισυ στρατιώτης, σε Λουκ.

ήμι-στρόγγυλος, -ον, ο κατά το ήμισυ στρογγυλός, σε Λουκ.

ήμισυς, -εια, -υ, γεν. *ήμίσεος*, ονομ. και αιτ. πληθ. αρσ. Ιων. *ήμίσεες, -εας*, Αττ. συνηρ. *-εις*, ουδ. πληθ. *ήμίσεια*, συνηρ. *-η*, Ιων. θηλ. *ήμισέα*, γεν. *-έας*, δοτ. *-έα*, κ.λπ.· (*ήμι-*), μισός, Λατ. *semis*, χρησιμ. και ως επίθ. και ως ουσ. **I.** ως επίθ., *ήμίσεες λαοί*, οι μισοί άνθρωποι, σε Όμηρ.· *ήμισυς λόγος*, το ήμισυ της διήγησης, σε Αισχύλ. κ.λπ.· με γεν., ως συγκρ., *ήμισυ οὔ διενοείτο*, τα μισά από όσα σκόπευε, είχε κατά νου, σε Θουκ.· επίσης με ουσ. στη γεν.· *τῶν νήσων τὰς ήμισέας*, τα μισά νησιά, σε Ηρόδ.· *αί ήμίσειαι τῶν νεῶν*, σε Θουκ.· *ό ήμισυς τοῦ ἀριθμοῦ*, σε Πλάτ. **II.** ως ουσ., **1.** *ήμισυ τιμῆς, έναρων, άρετῆς*, σε Όμηρ.· *πλέον ήμισυ παντός*, σε Ησιόδ.· συχνότερα και με άρθρο· *τό ήμισυ τοῦ στρατοῦ*, σε Θουκ. κ.λπ.· επίσης στον πληθ., *ἀρτων ήμίσεια*, σε Ξεν. **2.** ως θηλ., *ή ήμίσεια τοῦ τιμήματος*, σε Πλάτ.· *έφ' ήμισεία*, μέχρι το μισό, σε Δημ.

ήμι-τάλαντον, τό, μισό τάλαντο, ως βάρος, σε Ομήρ. Ιλ.· *τρία ήμιτάλαντα*, τρία μισά τάλαντα, σε Ηρόδ., αλλά, *τρίτον ήμιτάλαντον*, δύο τάλαντα και μισό, στον ίδ.

ήμι-τέλεια, ή (τέλος), απαλλαγή από το μισό φόρο, σε Λουκ.

ήμι-τέλεστος, -ον (τελέω), μισοτελειωμένος, ημιτελής, σε Θουκ.

ήμι-τελής, -ές (τέλος), μισοτελειωμένος· *δόμος ήμιτελής*, μισοτελειωμένο σπίτι, δηλ. αυτό του οποίου λείπει ο κύριος και αφέντης του, λέγεται για τον οίκο του Πρωτεσιλάου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήμιτελής άνήρ*, αντίθ. προς το *τελείως άγαθός*, σε Ξεν.

ήμίτομος, -ον, (τέμνω), **I.** κατά το ήμισυ τετμημένος, κομμένος στα δύο, σε Μόσχ. **II.** ως ουσ., *ήμίτομον, τό*, το μισό, σε Ηρόδ.

ήμιτύβιον[ῥ], **τό**, ανθεκτικό λινό ύφασμα, πανί, πετσέτα, σε Αριστοφ. (αιγυπτιακή λέξη).

ήμι-φαής, -ές (φάος), ορατός κατά το ήμισυ, σε Ανθ.

ήμι-φάλακρος, -ον, κατά το ήμισυ φαλακρός, σε Ανθ.

ήμί-φαυλος, -ον, φαύλος κατά το ήμισυ, σε Λουκ.

ήμί-φλεκτος, -ον (φλέγω), ημίκαυστος, ημιφλεγής, σε Θεόκρ., Λουκ.

ήμι-ωβολιαῖος, -α, -ον, αυτός που έχει αξία μισού οβολού, σε Αριστοφ.· αυτός που έχει το μέγεθος του μισού οβολού, σε Ξεν.

ήμι-ωβόλιον ή -ωβέλιον, τό (ὄβολος), μισός οβολός, σε Ξεν.

ήμμαι, Παθ. παρακ. του ἄπτω.

ήμος, Δωρ. ἄμος, ποιητ. επίρρ. χρόνου που συσχετίζεται με το *τήμος*. **1.** όταν, σε εκείνη την εποχή, σε Όμηρ. **2.** ενώ, ενόσω, κατά τη διάρκεια, εφόσον, σε Σοφ.

ήμός, -ή, -όν, Αιολ. ἄμός, = *ήμετερος*.

ήμπεσχόμην, Μέσ. αόρ. β' με διπλή αύξηση του *ἀμπέχω*.

ήμπλάκον, αόρ. β' του *ἀμπλακίσκω*.

ήμύω, αόρ. α' *ήμῶσα*, κλίνω, γέρνω, πέφτω· *έτέρωσ' ήμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν*, έγειρε το κεφάλι του στη μία πλευρά, λέγεται γι' αυτόν που τραυματίστηκε θανάσιμα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήμυσε καρήατι*, έκλινε το κεφάλι του, λέγεται για το άλογο, στο ίδ.· χρησιμοποιείται για σιτοβολώνα, *έπι δ' ήμυει άσταχύεσσι*, προσκλίνει, γέρνει και κυματίζει με τα στάχυα, στο ίδ.· μεταφ., λέγεται για πόλεις, κλίνω προς πτώση, καταπίπτω, αλίσκομαι, καταστρέφομαι, στο ίδ. (αμφιβ. προέλ.).

ήμφεγνόουν, παρατ. με διπλή αύξηση του *ἀμφιγνοέω*.

ήμφεσβήτουν, ήμφεσβήτησα, παρατ. και αόρ. α' με διπλή αύξηση του *ἀμφισβητέω*.

ήμφίεσμαι, Παθ. παρακ. του *ἀμφιέννυμι*.

ήμων, παρατ. του *ἀμάω*.

ήμων, -ονος, ό (ήμι), αυτός που ρίπτει, εξακοντίζει, εκσφενδονίζει, ο ακοντιστής, σε Ομήρ. Ιλ.

ήν, συνηρ. αντί *εί άν* και *έάν*, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.

ήν, ως επιφώνημα, δεξ! κοίτα!, Λατ. en! σε Αριστοφ.· επίσης, *ήνίδε* (δηλ. *ήν ίδε*) σε Θεόκρ.

ήν, παρατ. του *ήμι*.

ήν, α' και γ' ενικ. παρατ. του *είμι* (Λατ. sum)· γ' πληθ. στον Ησίοδ.

ήν, αιτ. ενικ. θηλ. της αναφορ. αντων. *ός* και της κτητ. αντων. *ός, έός*.

ήναίνετο, γ' ενικ. παρατ. του *ἀναίνομαι*.

ήνδᾶνον, παρατ. του *ἀνδάνω*.

ήνεγκα, ήνεγκον, αόρ. α' και β' του *φέρω*, Ιων. *ήνεικα*.

ήνειχόμην, Μέσ. παρατ. με διπλή αύξηση του *ἀνέχω*.

ήνεκα, παρακ. του *αίνέω*.

ήνεμόεις (ἄνεμος), Δωρ. **ἀνεμόεις, -εσσα, -εν, I.** ανεμώδης, αερικός, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** λέγεται για κίνηση, ορμητικός, αστραπιαίος, σε Αισχύλ.

ήνεον, ήνεσα, παρατ. και αόρ. α' του *αίνέω*.

ήνεσχόμην, Μέσ. αόρ. β' με διπλή αύξηση του *ἀνέχω*.

ήνετο, γ' ενικ. Παθ. παρατ. του *ἄνω* = *άνύω*.

ήνέχθην, Παθ. αόρ. α' του *φέρω*.

ήνηνάμην, αόρ. α' του *ἀναίνομαι*.

ήνθισμένος, Παθ. μτχ. παρακ. του *ἀνθίζω*.

ήνθον, -ες, -ε, Δωρ. αντί *ήλθον*, α' πληθ. *ήνθομες*.

ἠνθρᾶκωμένος, παρακ. μτχ. του *ἀνθρακόομαι*.

ἠνία, -ίων, τά, ηνία, χαλινάρια, σε Όμηρ., Ησίοδ., Πίνδ.

ἠνία, Δωρ. **άνια, ἦ, 1.** ηνία (στην ιππασία), χαλινάρια (στην οδήγηση άρματος)· όπως τα ομηρικά *ἠνία(τά)*, απαντά κυρίως στον πληθ., σε Πίνδ. κ.λπ.· *πρόσῆνίας μάχεσθαι*, σε Αισχύλ.· στον ενικ., *ἐπισχῶν ἠνίαν*, σε Σοφ. **2.** μεταφορ., *χαλάσαι τὰς ἠνίας τοῖς λόγοις*, δεν βάζω στα λόγια μου χαλινάρια, σε Πλάτ.· *τῆς Πυκνὸς τὰς ἠνίας παραδοῦναί τινι*, στον ίδ. **3.** ως στρατιωτικός όρος, *ἐφ' ἠνίαν*, προς τα αριστερά, σε Πλούτ.

ἠν-ίδε, βλ. **ἦν** (ως επιφώνημα), για δεσ! κοίτα!

ἠνικά[ι], Δωρ. **άνικα**, επίρρ. χρονικό, συσχετικό προς το *τηνίκα*, **1.** σε εκείνη την εποχή, σ' εκείνο το χρονικό σημείο, τότε, όταν, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.· επίσης μτβ., μέχρι, έως, σε Πίνδ., Αττ. **2.** με ευκτ. του πλαγίου λόγου, για να δηλώσει ένα πολλαπλά επαναλαμβανόμενο περιστατικό στο παρελθόν, όσες φορές, οσάκις, οποτεδήποτε, σε Σοφ. κ.λπ. **3.** *ἠνίκα' ἄν*, όπως το *ὅταν*, με υποτακτ., λέγεται για το μέλλον, οσάκις, οποτεδήποτε, στον ίδ. κ.λπ.

ἠνίον, τό, βλ. **ἠνία, τά**.

ἠνιο-ποιεῖον, τό (ποιεῖω), εργαστήριο παραγωγής χαλιναριών, σε Ξεν.

ἠνιο-στροφέω, οδηγώ, κατευθύνω με τα χαλινάρια, σε Αισχύλ., Ευρ.

ἠνιο-στρόφος, ὁ (στρέφω), αυτός που κατευθύνει, που οδηγεί με τα χαλινάρια, ο ηνίοχος, σε Σοφ.

ἠνιοχεῖα, ἦ (ἠνιοχέω), οδήγηση του άρματος, το έργο του ηνίοχου, σε Πλάτ.

ἠνιοχεύς, -έως, Επικ. **-ἦος, ὁ**, ποιητ. αντί *ἠνίοχος*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἠνιοχεύω, Δωρ. **άν-**, μέλ. **-σω**, ποιητ. τύπος του *ἠνιοχέω*, ενεργώ σαν ηνίοχος, σε Όμηρ.· μεταφορ., οδηγώ, διευθύνω, σε Ανθ.

ἠνιοχέω, μέλ. **-ἦσω**, πεζός τύπος του *ἠνιοχεύω*, **1.** κρατώ τα χαλινάρια, σε Ξεν. **2.** με αιτ., οδηγώ, κατευθύνω, σε Ηρόδ.· μεταφορ., διευθύνω, σε Αριστοφ. — Παθ., κατευθύνομαι, οδηγούμαι, σε Ξεν.

ἠνιοχικός, -ἦ, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για την οδήγηση (*ἠνιοχεῖα*), σε Πλάτ.· *ἦ -κή* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της οδήγησης άρματος, στον ίδ.

ἠνί-οχος, Δωρ. **άνί-οχος, ὁ (ἔχω)**, **1.** αυτός που κρατά τα χαλινάρια, ηνίοχος, αρματηλάτης, αντίθ. προς το *παραιβάτης* (ο οποίος ήταν ο πολεμιστής στο πλευρό του ηνίοχου), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** γενικά, οδηγός άρματος, όπως στους αγώνες, σε Πίνδ., Αττ.· σε Θέογν., ιππέας. **3.** μεταφορ., οδηγός, αρχηγός, κυβερνήτης, σε Πίνδ., Αριστοφ.

ἠνίπᾶπε, γ' ενικ. αορ. β' του ἐνίπτω.

ἠνίς, ἦ, πληθ. *ἦνίς (ἔνος)*, με ηλικία ενός έτους, σε Όμηρ.

ἠνοιξα, αόρ. α' του *ἀνοίγνυμι*.

ἦνον, παρατ. του *ἄνω = ἀνύω*.

ἠνορέη (άνήρ), Δωρ. **άνορέα, ἦ**, Επικ. αντί *ἀνδρεία*, ανδρεία, ανδρική δύναμη, ανδρική ηλικία, σε Όμηρ.· ανδρική ομορφιά, σε Ομήρ. Ιλ.· στον πληθ., έπαινοι της ανδρικής ηλικίας, εγκώμια για την ανδρική, σε Πίνδ.

ἦνον, παρατ. του *αἰνέω*.

ἦνον, -οπος, ὁ, ἦ, στον Όμηρ., πάντοτε στη φράση *ἦνοπι χαλκῶ*, με χαλκό που λάμπει και ακτινοβολεί (αμφίβ. προέλ.).

ἦν-περ, συγγενές με το *εἶπερ*, όπως η σχέση του *ἦν (έάν)* προς το *εἶ*, σε Ξεν.

ἠνσχόμην, συγκοπτόμενος τύπος αντί *ἠνεσχόμην*.

ἠντεβόλησα, ἠντεβόλουν, αόρ. α' και παρατ. με διπλή αύξηση του *ἀντιβολέω*.

ἠντεον, ἦντησα, παρατ. και αόρ. α' του *ἀντάω*.

ἤντληκα, παρακ. του *ἀντλέω*.

ἤντο, γ' πληθ. παρατ. του *ἤμαι*.

ἤνϋκα, **ἤνϋσα**, παρακ. και αόρ. α' του *ἀνύω*.

ἤνυστρον, τό (*ἀνύω*), το τέταρτο στομάχι των μυρμηκαστικών ζώων, μέσα στο οποίο συντελούνταν η πέψη· αγαπημένο φαγητό των Αθηναίων, ο κοινώς λεγόμενος «πατσάς», σε Αριστοφ.

ἤνϋτο, Επικ. αντί *ἤνύετο*, γ' ενικ. Παθ. παρατ. του *ἀνύω*· *ἤνυτόμην*, Μέσ. παρατ.

ἤνώγεα, Επικ. υπερσυντ. του *ἄνωγα*· γ' ενικ. *ἤνώγει*, αόρ. α' *ἤνωξα*.

ἤνώχλουν, **ἤνώχλησα**, **-ηκα**, παρατ., αόρ. α' και παρακ. με διπλή αύξηση του *ἐνοχλέω*.